

Beantwoording vragen van de raad

Datum collegevergadering	3-11-2015
Registratienummer	Rs15.00596
Naam raadslid	Nathanael Korf en Beryl Dreijer
Fractie	Velsen Lokaal en BD
Portefeuillehouder(s)	A.E. Koopmanschap

Onderwerp: Moslimradicalisme en jihadisme in Velsen

Toelichting bij de vragen:

Vandaag, 13 oktober 2015, berichtten verschillende media, waaronder de IJmuider Courant¹ over een aan de Bulgaars-Turkse grens opgepakte jihadist die ex-leerling is van het Felisenumgymnasium in Velsen-Zuid. Het geeft te denken dat niet alleen kansarme moslimjongeren radicaliseren. Ook maakt dit bericht duidelijk dat radicalisering ook in Velsen voorkomt.

In 2009 hebben de Universiteit Utrecht en de Universiteit van Amsterdam in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie en Veiligheid onderzoek² gedaan naar de vraag waarom jongeren radicaliseren en sympathie krijgen voor terrorisme.

Het rapport stelt in de samenvatting:

'Uit de hier gepresenteerde onderzoeken kan kortheidshalve geconcludeerd worden dat sympathie voor moslim- of rechtsradicaal gedachtegoed met name dan een grote kans van ontstaan heeft wanneer fundamentele aspecten omtrent de levenssituatie van de jongere en zijn/haar groep door hem/haar als onrechtvaardig wordt waargenomen. Samen met gevoeligheid voor onzekerheid en ervaren groepsbedreiging kan dit gemakkelijk leiden tot extern gerichte negatieve emoties zoals boosheid en intenties tot en daadwerkelijk verrichten van radicaal en gewelddadig gedrag.'

Meer in het algemeen lijkt het gewenst om zorgvuldige aandacht te besteden aan hoe objectieve sociale situaties worden waargenomen en hoe demografische kenmerken door jongeren worden ervaren. Met deze sociaal-psychologische inzichten kunnen beleidsmakers en politici beter begrijpen hoe jongeren en andere in Nederland wonende personen zich gedragen. Beleid gericht op het voorkomen van radicaal en gewelddadig gedrag (waaronder terroristisch geweld) kan met deze inzichten beter worden onderbouwd.'

In de Veiligheidsanalyse 2013³ legt de gemeente Velsen in paragraaf 5.1, een verband tussen radicalisering en discriminatie. In de kadernota Lokaal Integraal Veiligheidsbeleid⁴ is gesteld op pagina

¹ <http://www.ijmuidercourant.nl/regionaal/ijmond/article27528652.ece/Opgepakte-jihadist-blijkt-oud-leerling-Felisenum-Velsen?lref=vptop>

² <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/jongeren-aan-het-woord-over-radicalisme-en-terrorisme.aspx#project-informatie>

³ <https://raad.velsen.nl/Vergaderingen/Carrousel/2014/30-oktober/19:30/Doelstellingen-lokaal-Integraal-Veiligheidsbeleid-2015-2017/141030-sessie-01-Veiligheidsanalyse-Velsen-2013.pdf>

⁴ <https://raad.velsen.nl/Vergaderingen/Carrousel/2014/27-november/19:30/Kadernota-Lokaal-Integraal-Veiligheidsbeleid-2015-2017/141127-sessie-02-Lokaal-Integraal-veiligheidsbeleid-2015-2017-def.pdf>

26: 'In Nederland maakt men zich het meest zorgen over islamradicalisering, waarvan in maart 2013 zelfs het nationaal dreigingsniveau is gestegen van beperkt tot substantieel. Daarnaast zijn er signalen dat ook sprake is van een toename van radicalisering. De aanpak van polarisatie in Velsen is vooral gericht op het voorkomen van discriminatie.

Deze aanpak lijkt niet in overeenstemming met de conclusies van het rapport 'Waarom jongeren radicaliseren en sympathie krijgen voor terrorisme: Onrechtvaardigheid, onzekerheid en bedreigde groepen'.

Vraag 1

Heeft het college een beeld van de mate waarin in Velsen radicalisering voorkomt? Zo ja, wat is dit beeld? Kan het college meer concrete gevallen van jihadisme en radicalisering van Velsense moslimjongeren noemen? Hoeveel zijn het er en uit welke woonkernen komen deze jongeren? Zo nee, is het college bereid een concreet beeld van aanwezigheid van en risico op radicalisering en jihadisme in Velsen op te gaan stellen?

Antwoord vraag 1

Bij de aanpak van radicalisering werkt de gemeente Velsen nauw samen met Politie, Openbaar Ministerie, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en diverse maatschappelijke instellingen. Tevens zijn er goede contacten met onder meer de gemeente Den Haag, een gemeente die op landelijk niveau de meeste ervaring heeft op het gebied van het tegengaan van radicalisering. Uit het ons bekende beeld, opgemaakt op basis van informatie van Politie en het Openbaar Ministerie, spelen er, afgezien van de recentelijk in de media genoemde casus, op dit moment geen andere gevallen van (potentiële) jihadreizigers die uit onze gemeente afkomstig zijn. Dit neemt niet weg dat inlichtingendiensten van de betrokken partners continu bezig zijn het informatiebeeld te actualiseren. Kortom, dit betreft een momentopname.

Vraag 2

Is het college voornemens het congres 'radicalisering binnen gemeenten'⁵ op 2 december 2015 bij te wonen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 2

Een ambtelijke afvaardiging van de gemeente Velsen zal op dit congres aanwezig zijn.

Vraag 3

Hoe ziet het college zijn taken en verantwoordelijkheden bij radicalisering van moslimjongeren in Velsen? Is het college nog steeds van mening dat de aanpak van discriminatie voldoende is om moslimradicalisering en jihadisme te voorkomen? Zo ja, waarom? Zo nee, welke additionele maatregelen denkt het college te kunnen nemen?

Antwoord vraag 3

Uit de door het Ministerie van Veiligheid & Justitie uitgebrachte 'Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau' (december 2014) volgt dat de gemeentelijke aanpak van (jihadistische) radicalisering valt onder te verdelen in: **preventie**, **detectie** en **interventie**.

Preventie

Het voorkomen dat personen radicaliseren kent vele facetten die niet alleen op lokaal niveau te adresseren zijn. Het is intussen duidelijk dat er geen specifiek profiel bestaat van personen die radicaliseren. De redenen waarom iemand radicaliseert zijn complex, veelvoudig en hangen bovendien sterk af van de persoonlijke context. Uit het genoemde onderzoek van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit van Utrecht (juli 2009) volgt dat (gevoelens van) onrechtvaardigheid, onzekerheid alsmede het behoren tot een 'bedreigde' groep een belangrijke rol spelen in het radicaliseringsproces. Op lokaal niveau is het tegengaan van discriminatie een belangrijk preventiemiddel.

⁵ <http://medilex.nl/congressen/radicalisering/programma>

Detectie

Bij de vroegtijdige detectie van radicaliseren wordt door de gemeente Velsen naast Politie en Justitie o.a. nauw samengewerkt met scholen en maatschappelijke organisaties. Nagegaan wordt of dit netwerk kan worden uitgebreid. Professionals van de gemeente en van de reeds betrokken alsmede de nog te betrekken partners worden middels trainingen opgeleid. In deze trainingen wordt ruime aandacht besteed aan kennis over en herkenbaarheid van radicalisering. Hierbij staan praktijksituaties en mogelijke reacties daarop centraal.

Interventie

Velsen is op regionaal niveau deelnemer aan een multidisciplinair casusoverleg dat zich buigt over signalen van polarisatie en radicalisering, uitreis en terugkeer. In dit forum wordt op casusniveau tezamen met Politie en het Openbaar Ministerie een integrale aanpak opgesteld. De NCTV treedt hierbij op als ondersteunende partij. Naast strafrechtelijke interventies kan deze aanpak, afhankelijk van de omstandigheden, ook uit bestuurlijke maatregelen bestaan. Dit betreft maatwerk, waarbij de nadruk ligt op dé-radicalisering en het verstoren van negatieve/ongewenste gedragsontwikkelingen.

In de kadernota IVB wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de gemeente Velsen omgaat met diverse veiligheidsaspecten/risico's. Bij de aanpak van polarisatie is inderdaad volstaan met het noemen van het tegengaan van discriminatie. Uit voortschrijdend inzicht is gebleken dat dit inmiddels niet meer de hele lading dekt. Radicalisering dient te worden beschouwd als één van de oorzaken van polarisatie, zijnde een verscherping van tegenstellingen tussen groepen in de samenleving die kan resulteren in spanningen en toename van segregatie en individuele radicalisering.

Vraag 4

Is het college bereid om in overleg met de raad, politie en maatschappelijke organisaties specifiek beleid voor de aanpak van moslimradicalisme en jihadisme te ontwikkelen en aan de raad voor te leggen? Zo ja, wanneer kunnen we een voorstel verwachten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 4

De aanpak van radicalisering is maatwerk; voor elke casus wordt een apart plan van aanpak opgesteld waarbij naast de overheid zo mogelijk ook maatschappelijke organisaties een rol krijgen toebedeeld. Het operationele, individuele karakter van deze activiteiten alsmede het feit dat er op dit vlak zowel nationaal alsook internationaal veel ontwikkelingen plaatsvinden, vergen een pragmatische aanpak. Met het oog op de gewenste flexibiliteit hanteert de gemeente Velsen de door het Ministerie van Veiligheid & Justitie uitgebrachte 'Handreiking aanpak van radicalisering en terrorisme bestrijding op lokaal niveau' als basisdocument.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen

